

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛІНСЬКОГО
Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра педагогіки, психології та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

_____ серпня 2022 р.

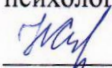
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА РОБОТА ЗА КОРДОНОМ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 23 Соціальна робота
Спеціальність 231 «Соціальна робота»
освітня програма Соціальна робота

Миколаїв – 2022-2023

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Розробник: Султанова Наталя Вікторівна, професор кафедри педагогіки, психології та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, доцент
 (Султанова Н.В.)

Програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки, психології та інклюзивної освіти

Протокол № 13 від « 27 » серпня 2022 р.

Завідувач кафедри педагогіки, психології та інклюзивної освіти
 (Султанова Н.В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від “26” серпня 2022 року № 11

Голова навчально-методичної комісії _____

Анотація

Робоча навчальна програма з дисципліни «Соціальна робота за кордоном» є нормативним документом МНУ імені В. О. Сухомлинського, який розроблено доцентом кафедри спеціальної освіти на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напряму підготовки «Соціальна робота» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Соціальна робота за кордоном», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Ключові слова: соціальна робота, технології, клієнти, європейські країни, соціальні послуги, методи соціальної роботи.

Annotation.

The working curriculum on the subject "Social Work Abroad" is a normative document of VO Sukhomlinsky MNU, which was developed by Professor of Pedagogy, Psychology and Inclusive Education on the basis of educational and qualification characteristics of bachelors in accordance with the curriculum for training Social Work »Full-time education. The working curriculum is concluded in accordance with the requirements of the credit-transfer system of education.

The program determines the amount of knowledge that must be mastered by the bachelor in accordance with the requirements of educational and qualification characteristics, the algorithm for studying the material of the discipline "Social Work Abroad", the necessary methodological support, components and technology for assessing student achievement.

Keywords: social work, technologies, clients, European countries, social services, methods of social work.

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів спеціальності 231 соціальна робота.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: закономірності розвитку технологій соціальної роботи в зарубіжних країнах.

Міждисциплінарні зв'язки: «Соціальна педагогіка», «Психологія», «Технології соціально-педагогічної діяльності», «Соціальна робота з різними групами клієнтів»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1.1. Мета навчальної дисципліни «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах» – ознайомити студентів із теоретичною та практичною складовими зарубіжного досвіду організації соціально-педагогічної роботи та функціонування системи соціальних служб в зарубіжних країнах.

1.2. Завдання курсу:

* Ознайомити із теоретичними та практичними основами соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах.

* Ознайомити із технологіями соціально-педагогічної роботи із різними категоріями клієнтів, які мають позитивний досвід в зарубіжній практиці.

* Визначити можливості використання зарубіжного досвіду для оптимізації української практики в соціальній сфері.

* Аналізувати та порівнювати технології соціально-педагогічної роботи між країнами зарубіжжя та Україною.

Програмні результати навчання:

ПРН-1. Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій із проблем розвитку суспільства та освіти; здійснювати рефлексію щодо актуальних проблем суспільного та індивідуального буття.

ПРН-5. Знати трансформаційні зміни та сучасний стан розвитку педагогічної освіти в Україні та за її межами.

ПРН-6. Усвідомлювати та пояснювати закономірності і принципи вищої освіти, встановлювати зв'язки між ними, розкривати особливості їх

реалізації у галузі педагогічної освіти і науки.

ПРН-8. Мати передові концептуальні та методологічні знання з педагогічної освіти, і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

1. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 11. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 12. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність аналізувати і структурувати організаційну, управлінську проблему та знаходити конструктивне рішення.

ФК 2. Здатність опановувати сучасними теоріями та моделями управління.

ФК 3. Здатність критичного усвідомлення специфічності та взаємозв'язку між культурними, соціальними та економічними процесами.

ФК 4. Враховувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, технологічні аспекти формування ринку культури.

ФК 5. Визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку.

ФК 6. Здійснювати планування, управління та контроль за виконанням поставлених завдань та прийнятих рішень.

ФК 7. Розробляти соціокультурні проекти та забезпечувати їх операційну реалізацію.

ФК 8. Визначати і використовувати адекватний професійний інструментарій для розробки та оперативного управління соціокультурними проектами.

- ФК 9. Організовувати роботу з різними стейкхолдерами соціокультурної розбудови.
- ФК 10. Виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області менеджменту соціокультурної сфери.
- ФК 11. Розробляти та впроваджувати сучасні форми забезпечення міжкультурної взаємодії.
- ФК 12. Використовувати сучасні методи обробки інформації для організації та управління соціокультурними процесами.
- ФК 13. Впроваджувати інноваційні ідеї для створення інноваційних соціокультурних товарів та послуг.
- ФК 14. Здійснювати розподіл повноважень і відповідальності на основі їх делегування.
- ФК 15. Розуміти значення та способи забезпечення корпоративної соціальної відповідальності.
- ФК 16. Дотримуватися норм професійної етики в процесі вирішення соціальних, культурних, економічних проблем.
- ФК 17. Спілкуватися українською та іноземними мовами з використанням відповідної спеціальної термінології в предметній області.
- ФК 18. Здійснювати ефективні комунікації та розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Лекція 1. Теоретичні та практичні аспекти виникнення соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах

Лекція 2. Науково-дослідні традиції соціально-педагогічної роботи за рубежом

Лекція 3. Виникнення та розвиток соціального захисту населення в зарубіжних країнах

Лекція 4. Роль державних та приватних організацій в системі соціального захисту населення

Лекція 5. Соціально-педагогічна робота неурядових організацій в системі соціального захисту населення

Лекція 6. Благодійність в системі соціального захисту населення

Лекція 7. Специфіка соціально-педагогічної роботи з сім'ями та дітьми в зарубіжних країнах

Лекція 8. Піклування та соціально-правовий захист дітей та молоді за кордоном

Лекція 9. Зарубіжний досвід соціально-педагогічної роботи з людьми, які мають інвалідність

Лекція 10. Перспективи упровадження зарубіжного досвіду соціальної роботи в умовах реформаційних змін системи соціального забезпечення в Україні

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. История социальной педагогики: становление и развитие зарубежной социальной педагогики : учебн. / под ред. В. И. Беляева. - М. : Гардарики, 2019. - 255 с.
2. История социальной педагогики : хрестом.-учебн. / под ред. М. А. Галагузовой. - М. : Владос, 2017. - 544 с.
3. Капська А. Й. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навч. посіб. / А. Й. Капська, Л. М. Завацька, С. В. Грищенко. - К. : Видавничий дім «Слово», 2011.-248 с.
4. Корнюшина Р. В. Зарубежный опыт социальной работы : [учеб. пособ.] / Корнюшина Р. В. - Владивосток : изд-во Дальневосточного университета, 2017. - 85 с.
5. Кубіцький С. О. Історія соціальної роботи в зарубіжних країнах: в схемах і таблицях : навч. посіб. / Кубіцький С О. - К. : ДАКККіМ, 2010. - 124 с.
6. Кубіцький С. О. Історія соціальної роботи в зарубіжних країнах : навч. посіб. / Кубіцький С О. - К. : ДАКККіМ, 2009. - 298 с.
7. Новак Е. С. Социальная работа за рубежом : учеб. пособ. / Новак Е. С, Лозовская Е. Г., Кузнецова М. А. ; под общ. ред. Е. С. Новак. - Волгоград : ВолгГУ, 2001. - 172 с.

Допоміжна:

1. Безлюдна В. В. Система соціальної роботи з сім'єю в США: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Безлюдна Віта Валеріївна. - К., 2012. - 221 с.
2. Василькова Т. А. Социальная педагогика : учеб. пособ. / Т. А. Василькова, Ю. В. Василькова - М. : КНОРУС, 2018. - 240 с.
3. Гуров В. Н. Социальная работа образовательных учреждений с семьей : учеб. пособ. / Гуров В. Н. - М. : Педагогическое общество России, 2006. - 320 с.
4. Медведева Г. П. Профессионально-этические основы социальной работы : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Г. П. Медведева. - М. : Издательский центр «Академия», 2017. - 272 с.
1. Социальная работа с лицами и группами девиантного поведения / П. Д. Павленок, М. Я. Руднева. - М. : Инфра-М (Высшее образование), 2012. - 183 с.
2. Социальная работа: теория и практика : учеб. пособ. / отв. ред. Е. И. Холостова, А. С. Сорвина. - М. : ИНФРА-М (Высшее образование), 2001. - 432 с.
3. Социальная работа с лицами и группами девиантного поведения / П. Д. Павленок, М. Я. Руднева. - М. : Инфра-М (Высшее образование), 2012. - 183 с.

4. Социальная работа: теория и практика : учеб. пособ. / отв. ред. Е. И. Холостова, А. С. Сорвина. - М. : ИНФРА-М (Высшее образование), 2001. - 432 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

- мережі "Інтернет" (корисні сайти:
  - www.socd.univ.kiev.ua; testolog.narod.ru; www.ht.ru; psyfactor.org);
  - www.mon.gov.ua
- електронної бібліотеки; бібліотеки університету; журналів: «Практична психологія і соціальна робота», «Педагогіка і психологія», «Наука і освіта», «Психологический журнал», «Вопросы психологии» та ін. періодичних видань

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

5. Засоби діагностики успішності навчання: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, тези, статті), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.